

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA „TERITORIJAS ZAĶUSALĀ LOKĀLPLĀNOJUMS”

MONITORINGA ZIŅOJUMS

Plānošanas dokuments: „Teritorijas Zaķusalā lokālplānojums” (turpmāk – Lokālplānojums), apstiprināts ar Rīgas domes 24.06.2019. Lēmumu Nr.2211 (prot. Nr.52, 80.§) „Par teritorijas Zaķusalā lokālplānojuma apstiprināšanu” (īstenojams no 10.07.2019.).

Lokālplānojuma izstrādātājs: SIA „METRUM”, Reģ. Nr.40003388748, Ģertrūdes ielā 47-3, Rīga, LV-1011

Lokālplānojuma stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) Vides pārskata izstrādātājs: SIA “Vides eksperti”, Reģ. Nr. 40003820612, Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005, birojs@videseksperti.lv;

Lokālplānojuma ierosinātājs: SIA „MERKS”, Reģ. Nr. 40003304295, Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013;

Monitoringa ziņojuma izstrādātājs: Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments (turpmāk – Departaments);

Monitoringa ziņojuma sagatavotājs: Departamenta Lokālplānojumu un detālplānojumu nodaļas vadītāja Zinta Miķelsone, 67105443, zinta.mikelsone@riga.lv;

Monitoringa ziņojuma sagatavošanas datums: 2024.gada marts.

SIVN vērtētās ietekmes un svarīgākie monitoringa vides aspekti:

Nr.p.k.	Ietekmes veids
1.	Atmosfēras gaisa kvalitāte
2.	Troksnis
3.	Ūdens resursi un kvalitāte
4.	Bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, sugas biotopi

PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDES MĒRĶIS

Lokālpilnojumā izstrādes mērķis – veikt izmaiņas Rīgas teritorijas plānojumā, lai balstoties uz SIA “Zaķusalas Estate” izsludinātā atklātā konkursa “Par labāko Zaķusalas teritorijas telpiskā plānojuma attīstības vīzijas koncepcijas izstrādi” iegūtajiem rezultātiem kompleksi rast risinājumus teritorijas turpmākai attīstībai, nodrošinot tās ilgtspējīgu attīstību, kā arī attīstot Zaķusalas publisko ārtelpu, veicināt ūdens un krastmalu izmantošanu rekreācijai.

Ar Lokālpilnojumā grozīta Rīgas teritorijas plānojumā noteiktā plānotā (atļautā) izmantošana no „Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju (J)” uz funkcionālo zonējumu „Jauktas centra apbūves teritorija (JC)”, bet „Apstādījumu un dabas teritorija” (A) uz funkcionālo zonējumu “Dabas un apstādījumu teritorija (DA)”, atbilstoši Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumu Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” funkcionālo zonu iedalījumam un apzīmējumiem, un grozot Rīgas teritorijas plānojumā noteikto apbūves stāvu skaitu, paredzot apbūvi no 6 līdz 17 stāvu augstumam, līdzšinējo 9, 24, 25 un vairāk stāvu vietā. Lokālpilnojumā risinājumi precizē un groza spēkā esošās ielu sarkanās līnijas to teritorijā nosakot funkcionālo zonējumu “Transporta infrastruktūras teritorija (TR)”. Ar mērķi nodrošināt Daugavas krastmalas publisko pieejamību, kā arī krastmalas labiekārtošanas un publiskas izmantošanas iespēju, esošās Zaķusalas krastmalas trase tiek atvērta no Daugavas malas, tādējādi galvenā autotransporta plūsma tiek novirzīta salas iekšpusē.

MONITORINGA PRIEKŠMETS	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA/ SIVN UZDEVUMI, PLĀNOTAIS STĀVOKLIS/ NORMATĪVOS AKTOS NOTEIKTS	SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS, REZULTĀTI
ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE	Vides pārskatā kā galvenais gaisa piesārņojuma avots Lokālpilnojumā teritorijā norādīts autotransports. Plānojot tālākās darbības un to ietekmi uz vidi, kā galvenie indikatori jāņem	Lokālpilnojumā teritorija Vides pārskatā tika vērtēta balstoties uz Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2016.-2020.gadam izstrādes laikā sagatavotajiem piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem un veiktajam novērtējumam atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, gaisa kvalitātes raksturojošie rādītāji apkopoti tabulā.

vērā slāpekļa dioksīda, PM ₁₀ , benzola un benz(a)pirēna koncentrācijas.	Gaisa kvalitātes raksturojošie rādītāji lokālplānojuma teritorijā Zaķusalā		
	Gaisa kvalitāti raksturojošie parametri	Gada vidējā koncentrācija, µg/m ³ (2014.gads)	MK noteikumos definētais robežlielums, µg/m ³
	Slāpekļa dioksīds, NO ₂	10 - 20	40
	PM ₁₀	<20 - 24	40
	Benzols	<1.5-2.0	5
	Benz(a)pirēna	0.25 – 0.3	1 (ng/m ³)

Lokālplānojuma teritorijā 2024.gadā gaisa kvalitāte vērtēta atbilstoši Rīgas domes 2021. gada 29. decembrī apstiprinājam Rīgas valstspilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmai 2021.-2025. gadam, kur piesārņojuma telpiskā izplatība novērtēta izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanu.

https://mvd.riga.lv/uploads/videgaiss/GKURP%202025/02_Programma_2021-2025_Nr.1109.pdf. Slāpekļa dioksīda (NO₂) piesārņojuma izkliedes gada vidējās koncentrācijas Zaķusalā raksturota kā 10-26 µg/m³, PM₁₀ piesārņojuma izkliedes gada vidējā koncentrācija: 15-20 µg/m³. Benzola gada vidējais piesārņojuma izkliedes rādītājs: 1.0-2.0 µg/m³, savukārt benz(a)pirēna izkliedes gada koncentrācija: 0.4-0.5 ng/m³.

Rādītāji nepārsniedz Ministru kabineta 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – MK noteikumi Nr.1290) noteiktos robežlielumus cilvēka veselības aizsardzībai.

		<p>Šobrīd Rīgas valstspilsētas pašvaldība sadarbībā ar Lielbritānijas un Latvijas vides konsultāciju uzņēmumu CERC un EL&LE realizētā Eiropas Savienības Kopernika Atmosfēras Monitoringa Servisa CAMS palīdzību ir iesaistījusies gaisa kvalitātes prognozēšanas pakalpojuma servisā “airTEXT”. Lokālpilnojuma teritorijā atbilstoši Rīgas gaisa kvalitātes prognožu lapā norādītajai informācijai vietnē: https://www.rigaairtext.lv/ gaisa kvalitāte tiek vērtēta kā laba (dati skatīti laika periodā no 01.03 – 12.03.2024) .</p>
<p>TROKSNIS</p>	<p>Nepārsniegt normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā noteiktos trokšņa robežlielumus Lokālpilnojuma teritorijā, atbilstoši Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasībām.</p>	<p>Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, Zaķusalas apkaimē visbūtiskākais trokšņa avots ir satiksmes infrastruktūra. Intensīva autosatiksmes plūsma ir uz Salu tilta, Mūkusalas, Bauskas un Krasta ielām. Retā apbūve un apstādījumu trūkums sekmē trokšņa izplatību. Vides pārskatā Lokālpilnojuma teritorija tika vērtēta saskaņā ar 2015. gadā izstrādātajām <u>Rīgas pilsētas trokšņa stratēģiskās kartēm</u>, secinot, ka Lokālpilnojuma teritorijas ziemeļu daļā (Salu tilta tiešā tuvumā) ir konstatēti trokšņa robežvērtību pārsniegumi, proti < 5 dBA. Savukārt teritorijas dienvidu daļā trokšņu robežlielumu pārsniegumu nav.</p> <p>2024.gadā situācija Lokālpilnojuma teritorijā tiek vērtēta atbilstoši Rīgas pilsētas aglomerācijas stratēģiskās trokšņa kartēm, kas apstiprinātas 2022.gadā https://mvd.riga.lv/nozares/vides-parvalde/vides-troksnis/ Lokālpilnojuma teritorijas ziemeļu daļā pie Salu tilta nobrauktuves kopējais vides trokšņu piesārņojums sasniedz 60-65dB.</p> <p>https://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/Kluso%20rajonu%20karte/Kopejais/#15/56.9318/24.1238. Lokālpilnojumā šajā teritorijā nav paredzēta dzīvojamā funkcija, bet plānota biroju un tirdzniecības objektu apbūve līdz 9 stāviem (JC55), kas pēc tās</p>

		<p>Istenošanas varētu ierobežot trokšņa izplatību dziļāk Lokālplānojuma teritorijā. Pārējā teritorijā trokšņu vidējie diennakts rādītāji ir robežās no 50-60 dBA.</p> <p>Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 2.pielikumā noteiktajiem vides trokšņu robežlielumiem dienā, vakarā un naktī, pieļaujamās robežvērtības Lokālplānojuma teritorijā netiek pārsniegtas.</p>
ŪDENS RESURSI UN KVALITĀTE	<p>Veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni</p> <p>Atbilstoši Ūdens apsaimniekošanas likuma 2.pantam.</p>	<p>Vides pārskatā ir noteikts, ka attīstot teritoriju ir jānodrošina pieslēgums centralizētajiem tīkliem. Lokālplānojuma izstrādes brīdī Zaķusalas teritorija ir nodrošināta ar centralizētajiem ūdens un kanalizācijas tīkliem, kas apkalpo Rīgas radio un TV torni un ēkas. Lokālplānojumā attīstot jaunu apbūvi maģistrālo inženiertīklu izbūve ir obligāta prasība.</p> <p>Ņemot vērā, ka teritoriju no visām pusēm ieskauj Daugava, būtiska nozīme ir ūdens kvalitātei. Katru gadu peld sezonā tiek veikts ūdens kvalitātes monitorings. Lokālplānojumā teritorijā tuvākās peldvietas ir Lucavsala, kurās atbilstoši Veselības inspekcijas veiktajiem ūdens kvalitātes mērījumiem (dati skatīti 2023.gada septembrī), mikrobioloģisko rādītāju robežlielumi netiek pārsniegti.</p> <p>https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitates-aktualie-rezultati</p>
BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA, ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS	<p>Atbilstoši likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 2.pantam - Aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi,</p>	<p>Lokālplānojuma izstrādes brīdī Lokālplānojuma teritorijā tika konstatētas īpaši aizsargājamas augu sugas un biotopi (saskaņā ar sugu un biotopu ekspertes Egītas Grolles veikto apsekojumu 2016.gada augustā). Teritorijas dienvidu daļā konstatēta Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kategorijā iekļautā suga - maigā sūrene <i>Polygonum mite</i>. Mazās Daugavas krastā zemes gabala dienvidu un ziemeļu daļā atrodas applūstošas</p>

<p>TERITORIJAS UN BIOTOPI</p>	<p>savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.).</p>	<p>augsto vītolu audzes, kas atbilst Eiropas savienības prioritāri un Latvijā īpaši aizsargājamam biotopam “Aluviālie meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)”.</p> <p>Lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz, ka Mazās Daugavas krastmalā saglabājams Eiropas Savienībā prioritārais un Latvijā īpaši aizsargājamais biotops "Aluviāli krastmalu un palieņu meži". Aizsargājamo biotopu teritorijā nav pieļaujama hidroloģiskā režīma maiņa un antropogēnās ietekmes intensitātes palielināšana. Atļauts veikt šādas darbības: teritorijā atklāto platību nopļaušana 1 vai 2 reizes sezonā, novācot nopļauto materiālu; mazvērtīgo, blīvo apšu un korinšu audžu izciršana.</p> <p>2024.gada martā Lokālplānojuma teritorijā vēl nav uzsākta plānotās apbūves faktiskā īstenošana, taču Lokālplānojuma teritorijā Rīgas valstspilsētas Pilsētas attīstības departamenta Rīgas pilsētas būvvalde 09.04.2021.ir izsniegusi Būvatļauju Nr.NR. BIS-BV-4.5-2021-189 (BV-21-982-abv) objekta - Gājēju un velosipēdu ceļa Jumpravas krastmalā un Televīzijas ielas būvniecībai sarkano līniju robežās (turpmāk – Paredzētā darbība), kas sevī ietver jauna gājēju un velosipēdu celiņa izbūvi 0,99 km garumā (Televīzijas iela – 0,14 km, Jumpravas krastmala (atdalīts gājēju un velo celiņš) 0,85 km). Paredzētās darbības ietvaros ir plānota auglīgās virsējās kārtas noņemšana, projekta risinājumu robežās, kā arī auglīgās augsnes kārtas atjaunošana pēc būvdarbu pabeigšanas. Ietves, velo ceļa un ceļa konstrukcijas būvniecībā tiks izmantoti sertificētās atradnēs iegūti projekta prasībām atbilstoši derīgie izrakteņi - smilts materiāls ~ 3600 m³, minerālmateriāls jeb dolomīta šķembas ~ 2000 m³ apjomā. Veloceliņa brauktuves segums plānots asfaltbetona, ietves segums - bruģakmens. Projekta ietvaros plānota arī apgaismojuma izbūve ~ 1 km garumā. Projektu plānots realizēt 7 kārtās.</p>
--------------------------------------	--	--

	<p>Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) Paredzētajai darbībai ir veicis 13.09.2021. ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr.RI21SI0105 (turpmāk – Izvērtējums), kurā tiek norādīts, ka Paredzētās darbības vieta atbilstoši Lokālpilnojumam atrodas teritorijā, kas ir zonēta kā Transporta infrastruktūras teritorija (TR27) un Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN123), kā arī atbilstoši Lokālpilnojumam Darbības vieta atrodas dabiskas ūdensteces vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas teritorijā uz salām un pussalām, kur Paredzētā darbība ir atļautā teritorijas izmantošana. Transporta infrastruktūras teritorija ar indeksu (TR27) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru un inženiertehnisko apgādi.</p> <p>Izvērtējumā tiek norādīts, ka plānotā celiņa trasē tiks veikta koku ciršana, atcelmošana, apauguma noņemšana, kas palielinās krūmāju masīva fragmentāciju un atstās zināmu ietekmi uz ainavas vizuālo vērtību. Ņemot vērā Paredzētās darbības veidu un to, ka apkārt esošās krūmāju platības ir ievērojamas, dabiskās veģetācijas samazināšanās saistībā ar plānoto koku un krūmu izciršanu velosipēdu un gājēju celiņa izbūves gaitā ir maznozīmīga. Paredzētās darbības vieta jau pašlaik ir antropogēni ietekmēta – velosipēdu un gājēju celiņš tiks būvēts pa esošu dabisku brauktuvi. Būvdarbus organizējot un veicot tā, lai netiktu izjaukta dabīgā ekosistēma, nepieļaujot hidroloģisko apstākļu izmaiņas, Paredzētās darbības izraisītās vides izmaiņas nebūs būtiski negatīvas, tās būs lokālās un neietekmēs plašu teritoriju, vides absorbcijas spēja būtiski nesamazināsies.</p> <p>Atbilstoši Izvērtējumā norādītajam, Paredzētās darbības tuvumā neatrodas ainaviski vai vizuāli vērtīgas, vēsturiski un kultūras ziņā nozīmīgas teritorijas, tādēļ jebkāda ietekme uz šāda veida teritorijām nav paredzama, kā arī tās tuvumā neatrodas sabiedriskās atpūtas vietas un cita sabiedrībai nozīmīga infrastruktūra. Atbilstoši Dabas aizsardzības</p>
--	---

	<p>pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” publicētajai informācijai (dati skatīti 08.09. 2021.) Paredzētā darbības vieta daļēji atrodas īpaši aizsargājamā biotopa <i>Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži) 315064 ID</i> teritorijā.</p> <p>Saistībā ar Paredzēto darbību Lokālplānojuma teritoriju ir apsekojusi sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperte Egita Grolle (sert. Nr. 003) (turpmāk - Eksperte) un 14.12.2021. sagatavojusi atzinumu Nr.105/21, kurā tiek norādīts, ka Lokālplānojuma teritorijas lielāko daļu aizņem ruderālas platības – nezāliene, iebrauktas transportlīdzekļu sliedes, laukumi bez veģetācijas. Gar Mazās Daugavas krastmalu saglabājušies nelieli koku puduri, krūmu joslas. Teritorijā reģistrēts aizsargājama biotops “Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)”.</p> <p>Plānotās darbības gaitā paredzēta gājēju un velosipēdu celiņa izbūve, kā arī inženiertīklu ierīkošana. Darbi lielākoties tiks veikti ruderālā platībā – esošo celiņu vietā vai šķērsojot ruderālus zālājus, krūmājus. Aizsargājamā biotopa platībā paredzēts ierīkot vienu līdz divas lietus notekūdens izplūdes vietas. Būvdarbu rezultātā darbības vietā tiks skarta meža zemsedze, kā arī izcirsti vismaz 9 koki/ krūmi, nedaudz palielinot biotopa fragmentāciju un veidojot nelielas struktūras izmaiņas. Biotopa kopējā platība saglabāsies iepriekšējā apjomā. Pastāvīgas intensīvas ūdens noteces rezultātā, izplūdes vietās var veidoties augsnes izskalojumi.</p> <p>Kopumā Eksperte secina, ka darbības rezultātā veidosies neliela nelabvēlīga ietekme uz biotopu.</p>
--	--

SECINĀJUMI :

1. Monitoringa ziņojuma pārskata periodā (no 2019. gada līdz 2024. gada sākumam) nav konstatētas plānošanas dokumenta būtiskas vai neparedzētas ietekmes uz vidi, cilvēku veselību un drošību. Faktiskā teritorijas izmantošana un apbūve Lokālplānojuma teritorijā šobrīd nav uzsākta.
2. Vides parametru fona rādītāji - gaisa kvalitāte, troksnis, ūdens kvalitāte, bioloģiskā daudzveidība - nav īpaši mainījušies no plānošanas dokumenta pieņemšanas brīža.

Izmantotie avoti:

1. Rīgas valstspilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2021.-2025. gadam https://mvd.riga.lv/uploads/videgaiss/GKURP%202025/02_Programma_2021-2025_Nr.1109.pdf
2. Gaisa kvalitātes prognozēšanas pakalpojuma servisa "airTEXT" Rīgas gaisa kvalitātes prognožu lapa <https://www.rigaairtext.lv/>
3. Rīgas pilsētas aglomerācijas stratēģiskās trokšņa kartes, 2022.g. https://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/Kluso%20rajonu%20karte/Kopejais/#15/56.9318/24.1238.
4. Veselības inspekcijas ūdens kvalitātes mērījumi (2023.gada septembris) <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitates-aktualie-rezultati>
5. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvaldes 13.09.2021. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI21SI0105